

Literatura – Ústní lidová slovesnost**Pracovní list č. 2 – distanční výuka na 16. 10. 2020****RČENÍ**

Ustálené spojení slov, dá se časovat (základem je sloveso), obrazně vyjadřuje nějaký abstraktní význam.

1. Sestav správné dvojice:

		Doplň číslo	
1.	Koupili to za pět prstů.	A.	Předpovídali chmurnou budoucnost.
2.	Malovali čerta na zed'	B.	Nebáli se ničeho.
3.	Chytali lelky.	C.	Byli neupřímní.
4.	Měli pro strach uděláno.	D.	Přišli k penězům.
5.	Namastili si kapsu.	E.	Ukradli to.
6.	Ronili krokodýlí slzy.	F.	Vyzráli na ně.
7.	Nalili jim čistého vína.	G.	Nudili se.
8.	Dostali se jim na kobylku.	H.	Řekli jim pravdu.

PŘÍSLOVÍ

drobný, někdy rýmovaný literární útvar, vyjadřuje nějakou **životní moudrost**

2. Doplň známá přísloví a minimálně 2 se nauč, vyhledej si na internetu další přísloví.

Koho chleba jíš, ...

Kdo se moc ptá, ...

Kde nic není, ...

Boží mlýny melou pomalu, ...

Hloupý, kdo dává, ...

POŘEKADLO

Jsou ustálené výroky, které byly vytvořeny lidovou fantazií. Mají podobu neměnné věty, vztahují se na konkrétní situaci. Někdy jsou pořekadla rýmovaná, ale není to pravidlo. Pořekadla patří do malých forem lidové slovesnosti. **Jako pořekadla** jsou někdy nesprávně označovány pranostiky, přísloví nebo citáty. Pořekadla ale mají **jiné postavení** – vyjadřují **životní zkušenosti**, ale nenesou **nějaké poučení** – jen konstatují stav, situaci, která se modelově opakuje.

Nauč se alespoň 2 pořekadla:

▪ Všude dobře, doma nejlépe.	Z bláta do louže. Z deště pod okap.
▪ Všude chleba o dvou kůrkách.	Dva se perou, třetí se směje.
▪ Sejde z očí, sejde z myslí.	Potrefená husa se vždycky ozve/zakejhá.
▪ Ve víně je pravda.	Hledat jehlu v kupce sena. Je to jak kapka v moři.
▪ Co oči nevidí, srdce nebolí.	Kdo chce kam, pomozme mu tam.
▪ Já nic, já muzikant.	Spláče nad výdělkem. Jednou jsi nahoře, jednou jsi dole.
▪ Kdo rychle dává, dvakrát dává.	Když člověk spěchá, má si sednout.
▪ Když se štěstí unaví, sedne i na vola.	Pěšky jako za vozem.
▪ Dělat z komára velblouda.	Dva kohouti na jednom smetišti.
▪ Zakázané ovoce nejlíp chutná.	Dvěma pánum nelze sloužit.

Z bláta do louže. Z deště pod okap.

Dva se perou, třetí se směje.

Potrefená husa se vždycky ozve/zakejhá.

Hledat jehlu v kupce sena. Je to jak kapka v moři.

Kdo chce kam, pomozme mu tam.

Spláče nad výdělkem. Jednou jsi nahoře, jednou jsi dole.

Když člověk spěchá, má si sednout.

Pěšky jako za vozem.

Dva kohouti na jednom smetišti.

Dvěma pánum nelze sloužit.

Je to jak házet perly sviním.